

Božidar Fink

Za notranjo osvoboditev Slovenije

Knjiga *Za notranjo osvoboditev Slovenije* (Mohorjeva družba iz Celovca) je zbirka člankov in govorov nekdanjega političnega emigranta iz Argentine Božidarja Finka. Vsebuje njegove poglede iz tujine na razmere v rodni domovini in izseljenstvu. S tega gledišča hoče pripomoči k dopolnjevanju notranje osvoboditve slovenskega sveta od krivičnih obdolžitvev, predsodkov, razdvojenosti, nezaupljivosti in brezbriznosti za javne zadeve. Razgalja in obtožuje komunistično revolucijo in režim, zahteva priznanje časti protirevolucionarjem, zbuja državljansko zavednost, pomaga krepiti slovenstvo ne glede na prostor ter odkriva pogoje za umirjenje in spravo. Nekaj naslovov: Pravica do častnega groba, Vojaški status protirevolucionarjev, Krivda partije, Škof Rožman – njegova veličina in tragika, Škof Rožman – žrtev sodne in politične zarote, Meje odpuščanja, Brez zadoščenja ni sprave, Pogoj za spravo, Ali še politična emigracija?, Molitev za Slovenijo.

Izrek sodbe se včasih ne sklada z vsebino predloženih listin. V nekaterih primerih celo sodba sama sebi nasprotuje.

Sodba proti škofu Rožmanu je bila po oceni generalnega državnega tožilca Drobniča samo politična agitka brez pravne vrednosti in brez kazenskopravne razvidnosti. Zato bi moral biti ves postopek razglašen kot neveljavljen in sodba nična. Republiški državni tožilec ima po svoji službi dolžnost znova zahtevati, da vrhovno sodišče ugotovi nezakonitost škofove obsodbe in sodbo v celoti razveljavi. Taka odločitev bi bila v najnujnem narodnem interesu, saj brez poprave velikih krivic revolucije in iz nje nastalega režima ni mogoče pričakovati pravnega stanja v slovenski družbi.

Slovenski rodoljub Gregorij Rožman je bil nedvomno velik slovenski rodoljub. Njegov rod je bil ukoreninjen v koroški zemlji, na obrobju slovenstva. Tam je rasel in si oblikoval um in značaj, tam je tudi vodil in utrjeval mlajše rodove. Na nacionalno ogroženem območju se mu je krepila narodna zavednost, saj je hudo občutil naravni in načrtovani pritisk nemštva na slovensko okolje. Po neuspelem koroškem plebiscitu je čutil, da se mora umakniti v osrednjo Slovenijo, ker bi bila sicer hudo motena njegova življenjska pot. Slovenstvu je potem ostajal zvest v vsem ravnanju, v tem pa je zgled in opomin tistim, katerih usta so polna samohvale z bojem za narodno svobodo, njihova dejanja pa so bila nekdanj in so še danes usmerjena v partikularne interese za oblast in bogastvo.

Škof Rožman je bil postavljen v ljubljanski škofiji za duhovnega vodnika. Civilno politično področje ni bilo v njegovi skrbi, razen kolikor ima Cerkev pravico opominjati, naj se tudi javno življenje uravnava po naravnih postavah in evangeljskih načelih. Vojni dogodki so škofa postavili še pred druge odgovornosti. S tujo zasedbo dežele je bila odstranjena vsa domača oblast in je ljudstvo izgubilo zakonite predstavnike, ki bi lahko pred okupatorjem zastopali njegove interese. Edina avtoriteta, ki bi lahko vsaj v italijanskem delu zasedenega ozemlja imela nekaj besede, je bil ljubljanski škof. Bil je človek, ki se je težko sam odločal. Tudi zato zanj ni bil lahek sklep, da sprejme nase še breme posrednika med svojim ljudstvom in okupatorjevimi oblastniki.

Sramotni pečat Njegova služba je bila težka iz več razlogov. Sovražna okupacija je že tako nekaj hudega, saj prinese zunanjo nasilno spremembo položaja in uvede sovražno stanje med prebivalstvom in zasedbenimi silami. Okupatorja škofu nista dala do besede. Dodatno hudo breme je pritisnilo na škofa, ko se je sprožila domača revolucija z lažnim geslom o uporabi proti okupatorjem in za osvoboditev. Po vesti in službeni dolžnosti škof ni smel sprejeti komunističnega nauka in ne dopustiti nasilja nad svojimi ljudmi. Svaril je pred zmoto in obsojal revolucionarno nasilje /samo leta 1942 so partizani umorili 16 duhovnikov/, okupatorje pa poskušal odvračati od represalij. Odločitve, ki jih je moral sprejemati, niso bile lahke.

Neizpodbitno je, da je bila temeljna usmeritev njegovega medvojnega delovanja skladna z naukom in koristna ljudem ter da je pri tem postavjal na zadnje mesto svoje ugodje in čast. Mučili so ga pritiski z vseh strani, tudi sramotenje in grožnje za osebno varnost, mučila pa ga je tudi negotovost pred tveganimi odločitvami. Nasilnih telesnih muk je bil obvarovan, zavestno pa je za dobro stvar žrtvoval svojo javno čast, saj so ga obrekovali in sramotili.

Njegov spomin še vedno ni opran. Sramotna kazenska sodba še ni bila razveljavljena. Slovenska družba potrebuje prenavo, da se obrne k vrednotam duha v mišljenju in k zavzemanju za njihovo uveljavljanje. Pri tem se mora razgrniti tudi resnica o naši bližnji zgodovini in vzpostaviti pravni red z odpravo krivičnega stanja, ki je ostalo po zločinu revolucije in nasilnega režima, ter tako izbrisati sramotni pečat, ki bremeni čast vsega naroda. **D**

Radio Ognjišče, Tin Brob 11, Koper

Štajerci,

P O Z O R !

Radio Ognjišče lahko po novem ujamate na spremenjeni frekvenci

104,5!

Prijetno poslušanje!

RADIO OGNJIŠČE